

Carme Subirats, una heroïna de la Sènia a la resistència francesa

Joan B. Beltran Reverter
historiador

Com ha estat reconegut per historiadors/historiadores i analistes, la Segona Guerra Mundial no s'hagués pogut guanyar sense la participació i implicació de la dona en la Resistència francesa.

En el transcurs de la Segona Guerra Mundial, dones espanyoles, republicanes i exiliades de la Guerra Civil espanyola, van incorporar-se al moviment d'alliberament de França de l'ocupació alemanya, la denominada Resistència. Per a elles, la guerra no va acabar amb aquell èxode de final del mes de gener de 1939 quan empengueren en la Retirada el camí de l'exili francès. Allò fou un punt i seguit.

La dona que va entrar a formar part de la Resistència era, generalment, jove, antifeixista, de classe humil provinent de capes socials urbanes o rurals de diferents llocs de la geografia espanyola, identificada amb els valors republicans, la democràcia i la llibertat. Se calcula que entre les edats dels 15 als 25 anys, el percentatge de dones en la Resistència era superior al dels homes.

Tot i que, en general, la dona no va participar en primera línia de foc, sí

Camp de Merignac, 1941.

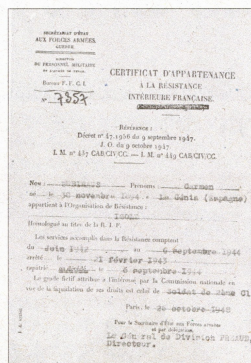
que ho va fer en accions de suport a grups de la Resistència. La participació de la dona es desenvolupava essencialment en tres àmbits: com a enllaç en les xarxes o réseau d'evasió i informació, transport d'armes o menjar, i falsificació de documents; ajudant en sabotatges a les línies de ferrocarril, ponts, etc., i com a guia de muntanya passant guerrillers o para-caigudistes aliats; i finalment, en el manteniment de punts de trobada o pisos francs on amagar guerrillers o organitzant entrevistes i reunions entre grups de resistents.

Al SETMANARI L'EBRE de l'1 de desembre de 2023 (núm. 1.105), donava a

conèixer la pertinença a la Resistència de la galeirenca, nacionalitzada francesa, M. Cinta Rodríguez (Roques), resistent i deportada. Ara cal treure de l'oblit a una altra ebrenca resistent, la Carme Ferré, que va nàixer a la Sènia (el Montsià) el 1894. Casada i amb dos fills, en el seu exili francès va adoptar el cognom de l'espos, Subirats.

Va entrar a formar part de la Resistència Interior Francesa (RIF) al mes de juny de 1942 a la població de Pithiviers, al departament de Loiret, formant part del moviment *Isolè*.

Com a membre de la Resistència, la Carme Subirats va oferir protecció i

Certificat de pertinença a la resistència francesa.

allotjament als contraris al Servei de Treball Obligatori -S.T.O.- instaurat pel govern col·laboracionista de Vichy que obligava a joves francesos i refugiats espanyols, entre altres, a treballar a les ordres de l'ocupant alemany en la indústria armamentista o en la construcció del Mur de l'Atlàntic, per exemple. També va participar en l'emissió de documents d'identitat falsos als joves i altres membres de la Resistència.

A conseqüència de la seua activitat en benefici de la Resistència, per ordre de l'autoritat alemanya d'ocupació, la Carme Subirats fou detingu-

da el 21 de febrer de 1943 pels gendarmes de Vitry-aux-Loges, al departament francès de Loiret. Emprisonada a Orleans, va ser traslladada a la presó de Bordeaux i, finalment, al camp d'internament d'estrangers de Merignac, on per ser considerada "molt perillosa" fou destinada a treballs obligatoris a l'interior del camp.

Cinc dies després de l'alliberament de París, el 24 d'agost de 1944, Carme Subirats va ser alliberada per membres de la Resistència del camp d'internament de Merignac.

Algunes dones, per la seua participació en la Resistència van acabar en camps de concentració nazis com el de Ravensbrück, "l'infern de l'infern", com diria Neus Català.

Per molts anys, tal vegada massa, les dones que varen col·laborar o pertànyer a la Resistència francesa han sigut les grans oblidades de la història de la Segona Guerra Mundial. Heroïnes ebrenques que, com la galeirenca Cinta Rodríguez (Roques), la senienca Carme Ferré (Subirats) o la tortosina Amparo Martí (Solé), van lluitar contra el feixisme per la justícia, la llibertat i la democràcia formant part de la Resistència francesa. Recuperar la memòria d'estes dones i visibilitzar-les és del tot necessari. Les seues històries no poden ni deuen quedar en l'oblit.